

Матеріал до 7 заняття.

Внутрішнє задоволення та радість

Щоб урівноважити у тих, хто слухав Його, цю стурбованість зовнішніми виявами Царства, Ісус постійно просив їх уважно зазирнути до своєї сутності. Він вимагав, щоб вони розпочали будувати Царство в самих собі. Він прагнув розбудови та вкорінення Царства всередині людей, до того, як воно стало виявляти себе на зовнішньому рівні. Тому Він наставляв Своїх учнів на путь внутрішнього задоволення і миру із самими собою.

Крім всього іншого, це означало, що треба звільнитися від тривог та неспокою. Ісус повелів Своїм слухачам покласти на Бога, який дає все, що їм треба. «Хто ж із вас, коли журиться, зможе додати до зросту свого бодай ліктя одного?» - запитував Він (Євангелія від Матвія 6:27). «Отож, не журіться, кажучи: Що ми будемо їсти, чи: Що будемо пити, або: У що ми зодягнемось? ... знає Отець ваш Небесний, що всього того вам потрібно. Шукайте ж найперш Царства Божого й правди Його, а все це вам додасться ...» (Євангелія від Матвія 6:31-34).

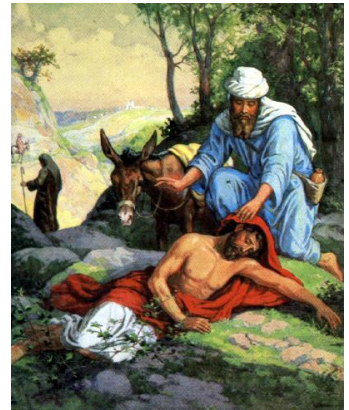
Внутрішнє щастя також значило вміння стримуватися від прихильності до матеріальних благ, від егоїстичних спрямовувань та мстивості. Говорячи про це, Ісус нерідко звертався до незабутніх образних порівнянь. Так, у проповіді на горі Він напучує: «Ви чули, що сказано: око за око, і зуб за зуба. А Я вам кажу не противитись злому. І коли вдарить тебе хто у праву щоку твою, підстав йому й другу. А хто хоче тебе позивати й забрати сорочку твою, віддай і плаща йому. А хто силувати тебе буде відбути подорожнє на мило одну, іди з ним навіть дві» (Євангелія від Матвія 5:38-41). На перший погляд ця порада може здатися недоладною, адже здоровий глузд підказує: якщо хтось намагається перехитрувати вас, дайте відсіч, інакше він зробить це знову; нікому не дозволяйте отримувати над вами гору.

Але Ісус розумів, що так міркуючи, ми лише пробуджуємо в собі почуття образи, розчарування та гніву – якраз ті почуття, що затамовують відчуття спокою та щастя. Відчуваючи гіркоту та злість, ми постійно шкодимо своїй внутрішній сутності. Але Царство Боже не розквітне на такому отруєному ґрунті. Тому чим швидше ми навчимося жити, не дозволяючи іншим гнівати та роздратовувати нас, тим швидше зможемо насолодитися спокоєм, який дає Царство.

Однак чи можна насправді залишатися байдужим, коли у нас відбирають наше майно, б'ють по щоках або вимагають чогось лише для себе? Ісус був упевнений, що можна.

Він Сам жив, визнаючи за краще не відповідати насильством на насильство, навіть віч-на-віч із зрадою та смертю. У той самий час Ісус знав, що подібна відповідь на насильство не є для нас природною. Якщо ми хочемо досягти такої внутрішньої сили, необхідна одна річ: ми маємо беззастережно вірити в те, що життя триває і після смерті. Адже якщо ми існуємо тільки в цьому світі, не будучи певними ні в чому, окрім того, чим володіємо, ми завжди будемо прагнути задоволення своїх егоїстичних інтересів та матеріальних благ.

Тому Ісус весь час запевняв Своїх учнів, що окрім цього світу існує й інший. Також Він завжди обіцяв Своїм послідовникам, що вони отримають спадщину в цьому наступному світі. Коли Петро сказав Йому: «... от усе ми покинули, та й пішли за Тобою слідом», - Ісус відповів: «... немає такого, щоб дім полишив, чи братів, чи сестер, або матір, чи батька, або діти, чи поля ради Мене та ради Євангелії, і не одержав би в сто раз більше тепер, цього часу, серед переслідувань, домів, і братів, і сестер, і матерів, і дітей, і піль, а в віці наступному вічне життя ...» (Євангелія від Марка 10:28-30). Якщо життя триває і після смерті, то ми маємо змогу звільнитися від надмірної турботи про фізичну та матеріальну сторони життя. А з цією свободою прийде сила, що дозволить нам зберегти

внутрішній спокій і тоді, коли нас грабують або погано ставляться.

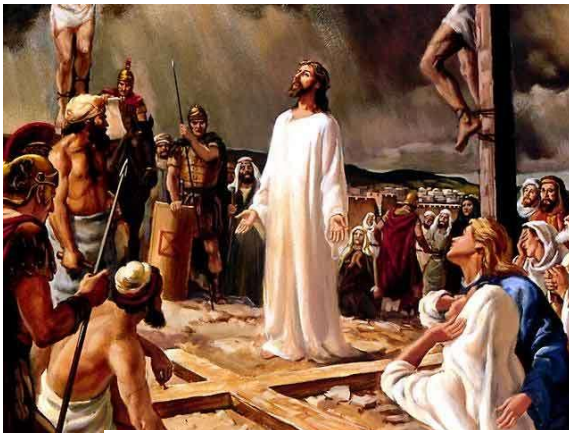
Заради цієї свободи Ісус не раз застерігав людей від пошкодження свого внутрішнього духу, коли метою життя стає володіння матеріальними благами. В Євангелії від Луки розповідається, як один з народу звернувся до Ісуса: «... скажи братові моему, щоб він спадщиною поділився зо мною». А Ісус відказав: «... глядіть, остерігайтеся всякої зажерливості, бо життя чоловіка не залежить від достатку маєтку його» (Євангелія від Луки 12:13-15). Потім Ісус розповів притчу про людину, яка помилилась, покладаючись лише на своє багатство, а коли несподівано померла, виявилась невідготованою до загробного життя (Євангелія від Луки 12:16-21). На іншій стороні смерті майно цієї людини не мало абсолютно ніякої цінності.

За порогом смерті має значення лише те, чи жили ми праведно в цьому світі (Євангелія від Матвія 25:31-46).

За словами Ісуса, всі, хто помре, мають стати перед Богом і відповісти про те, як вони жили на землі (Євангелія від Івана 5:28-29). Небеса – це винагорода для тих, чий вчинки були праведними. А на неправедних очікує зовсім інша доля: вони будуть навіки відокремлені від Бога та будуть існувати в пеклі (Євангелія від Матвія 25:46).

Божий Син

Ісус проголосив, що Він Сам буде суддею, який вирішує, де люди проводитимуть

вічність (Євангелія від Матвія 16:27-28). Саме такі заяви викликали гнів у Його ворогів, але Він ніколи не відмовлявся від них. Навпаки, Ісус наполягав на тому, що має право судити людство, тому що Він є пов'язаний з Богом узами родинної спорідненості, яких не мав ніхто інший (Євангелія від Івана 20:31). Точніше кажучи, Він, Ісус, є Сином Божим (Євангелія від Івана 20:31). Це ім'я близько перекликається з іншим іменем, яким Він був щасливий називати Себе, - Син Людський (Євангелія від Матвія 8:20; 9:6; 12:8; 17:11).

В першому столітті імена Син Божий та Син Людський мали набагато більше значення, аніж це може здатися сьогодні. В ті часи люди часто використовували вислів «син когось (або чогось)» у значенні «той, хто має сутність когось (або чогось)». Ранні Християни дали одному із своїх провідників ім'я «син розради», тому що він міг утішити як ніхто інший (Дії апостолів 4:36). Ісус називав Якова та Івана «синами громовими», маючи на увазі їх шалену натуру (Євангелія від Марка 3:17). Таким чином, коли в Біблії говориться про Ісуса, що Він Син Людський, то це значить, що Він повною мірою людина. Він не видіння, що лише має подобу людини (а наприкінці I віку були і такі заяви), - ні, Його сутність - це повною мірою сутність людини. І так само, коли Біблія називає Його Сином Божим, стверджується Його сутнісна подоба до Бога. Ніде в Новому Заповіті точно не пояснюється, яким саме чином Ісус та Бог можуть бути Сутностями подібними, але водночас й окремими, та Біблія постійно відображує їх саме такими.

Ідея про те, що Ісус – це Бог в людській подобі, є центральною в Новому Заповіті. По суті, Ісус назвав це істиною, на підставі якої Він створить Свою церкву (це ім'я Він дав громаді віруючих, що слідує за Ним). Про це Ісус заявив, коли одного разу розмовляв з апостолами. Він запитав їх про те, хто Він є, і Петро відповів: «Ти Христос (тобто Месія), Син Бога Живого!» Ісус похвалив Петра за таку відповідь та сказав: «...на скелі оцій побудую Я Церкву Свою...» (Євангелія від Матвія 16:16-18). Таким чином, засадою християнської спільноти є божественність Христа.

Серед Євангелій божественність Ісуса найбільш послідовно відстоює Євангелія від Івана. Іван розпочинає свою Євангелію з отожднення Ісуса з Логосом, – цим словом в I віці називали сполучну силу, що надає всесвітові єдності та передбачуваності. Зазвичай ми перекладаємо «Логос» як «Слово». Іван говорить, що споконвіку, в самий момент створення світу, Ісус як Слово був з Богом і Сам був Богом. І створено все саме через

Слово, а значить, через Ісуса. Далі Іван вказує: «...Логос стався тілом, і перебував між нами...» (Євангелія від Івана 1:1-14).

Як Син Ісус запровадив звичай звертатися до Бога як до Батька. В усьому Старому Заповіті Бога названо Батьком лише десять разів - здебільшого у Книгах Пророків, наприклад, в Ісаї та Єремії. Навпаки, в Новому Заповіті ствердження, що Бог - це Батько, зустрічаються повсякчасно. Коли Ісус навчав Своїх послідовників молитися, Він наказував їм розпочинати молитву наступними ми словами: «.. Отче наш, що еси на небесах! Нехай святиться Ім'я Твоє...» (Євангелія від Матвія 6:9). При цьому Він закликав їх приходити до Бога з довірливістю дитини, що звертається з проханням до люблячого батька.«... бо знає Отець ваш, чого потребуєте, ще раніше за ваше прохання», - переконував Ісус Своїх учнів (Євангелія від Матвія 6:8).

Коли Ісус говорив про Отця, Він завжди мав на увазі тісний взаємний зв'язок, навіть ототожнювання поміж Ним Самим та Богом. Вже наприкінці Його життя одного разу апостоли спитали Його, Який є Його Отець. Ісус відповів: «... стільки часу Я з вами, ти ж не знаєш ... Мене? Хто бачив Мене, той бачив Отця...» (Євангелія від Івана 14:8-9). Ці слова просто доповнюють те, що апостоли вже чули від Ісуса раніше. Одного разу Він сказав людям, що зібралися в храмі: «Я й Отець Ми одне!» (Євангелія від Івана 10:30). А іншого разу: «.. Яв Отці, а Отець у Мені...» (Євангелія від Івана 14:10).

Юдейські провідники ставилися до таких заяв із стривоженістю та страхом. На їхню думку, Ісус, коли говорив про те, що Він є божественним, був винний у страхітливому святотатстві. А вони вважали своїм обов'язком знищити будь-кого, хто робив подібні ствердження, інакше вони були б неспроможні захистити честь та чистоту Бога. Самі вони говорили про це наступними словами: «...ми маємо Закона, а за Законом Він мусить умерти, бо за Божого Сина Себе видавав» (Євангелія від Івана 19:7).